Bodembeheer van de Toekomst

Bouwstenen voor het omgevingsplan

Webinar BOUWSTEEN BODEMENERGIE

18 November 2021

Inleiding

Programma

10.30 – 10:40 Welkom, toelichting programma

10:40 – 11:00 Deel 1: toelichting producten Bodemenergie

11:00 – 11:40 Deel 2: praktijkvragen en mentimeter

11:40 – 11:45 Afsluiting

Webinar wordt opgenomen, is dat akkoord?

Bodembeheer van de Toekomst
Bouwstenen voor het omgevingsplan

Bodembeheer van de Toekomst

- Doel: gemeenten en omgevingsdiensten **te informeren en faciliteren** bij het opnemen van **regels** over de kwaliteit van grond, bodem, grondwater en ondergrond in hun **Omgevingsplannen.**

- Fase 1 en 2: productiefase
  - 10 bouwstenen
  - Informatiebladen
  - Juridische frames
  - Voorbeeldregels
  - Leidraad/overig

- Fase 3: implementatiefase

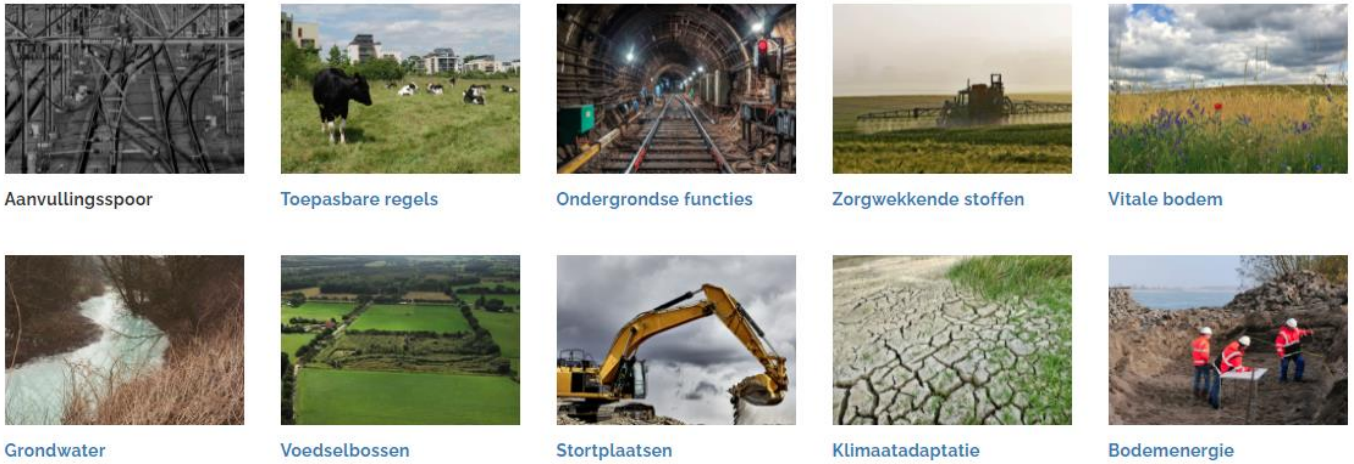

PPS Bodembeheer van de Toekomst

Gemeente Rotterdam

Rijkswaterstaat
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

DCMR milieudienst Rijnmond

Omgevingsdienst noordzeekanaalgebied

Gemeente Breda

MARIEKE KARSSEN

Provincie Noord-Brabant

Haarlem

Gerd de Kruif

Witteveen + Bos

Informatiepunt Leefomgeving

GEMEENTE MIDDEN-DRENTHE

Royal HaskoningDHV
Enhancing Society Together

TAUW

Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant

JRL

LegisAdvies

OMGEVINGSATELIER

AEQUATOR groen & ruimte

Gemeente Amsterdam

inVraplus

Doel van vandaag

- Toelichting op gemaakte producten voor bouwsteen bodemenergie
  - Wat staat er in?
  - Hoe te gebruiken?
  - Waar te vinden?
- Toelichting over Bodemenergie onder de Omgevingswet
- Gemeenten/regio's klaar om aan de slag te gaan

Praktisch

Presentaties

Interactief

Opmerkingen of vragen kunnen via **chat**, waar mogelijk beantwoorden we deze in de sessie. Anders nemen we ze mee. Benoem duidelijk aan wie je de vraag stelt of onderwerp.

Zet je **microfoon uit** tijdens de presentatie

Zet **camera uit** bij slechte verbinding

Hou je **telefoon** klaar (mentimeter).

Surf naar **menti.com** en vul de code **6812 9274** in

Mentimeter

De webinar wordt **opgenomen** en op onze website gepubliceerd

Menticode: 6812 9274

Vraag aan het publiek

- Waar staat u in de voorbereiding van bodemenergie in omgevingsplannen?

Deel 1: Toelichting op producten bouwsteen bodemenergie

Producten

- **Informatiebladen**:
- Sturen op bodemenergie
- Samenloop vergunningaanvraag open bodemenergiesystemen
- Registratie bodemenergiesystemen
- Transitie visie warmte

- **Juridische frames**

- **Aantekeningenblad afwegingsruimte bodemenergie**

- **Voorbeeldregels**

- Bouwsteen Bodemenergie • Samen de diepte in

Informatieblad Transitievisie Warmte

Bodembeheer van de Toekomst
Bouwstenen voor het omgevingsplan

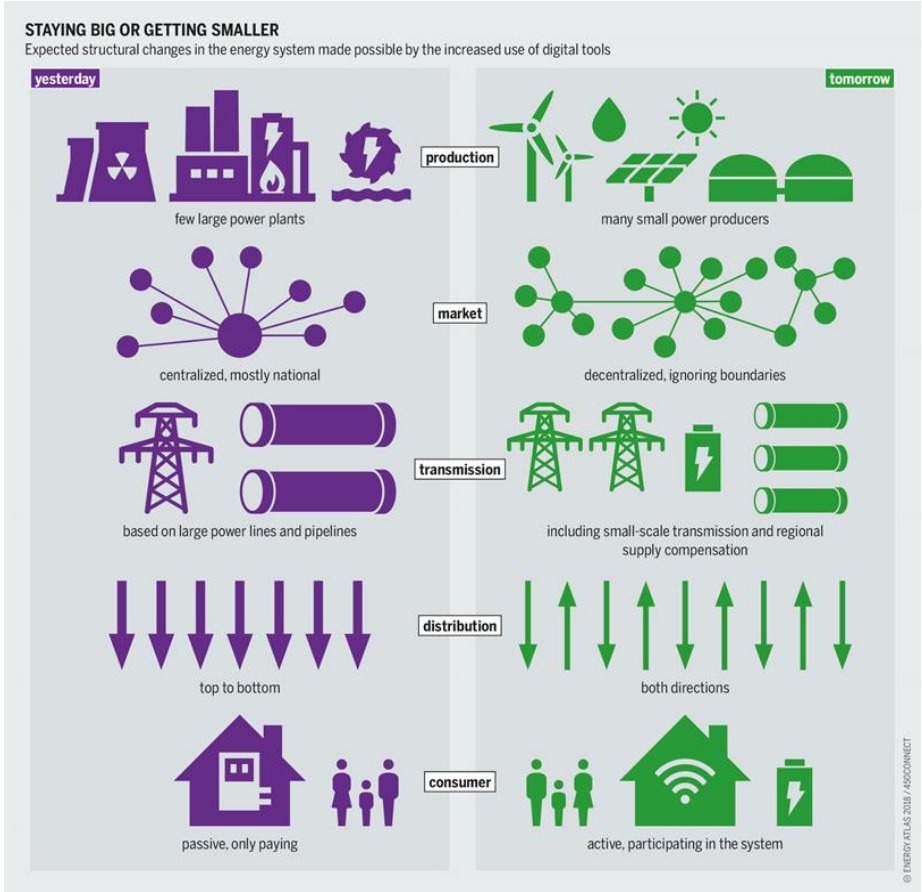

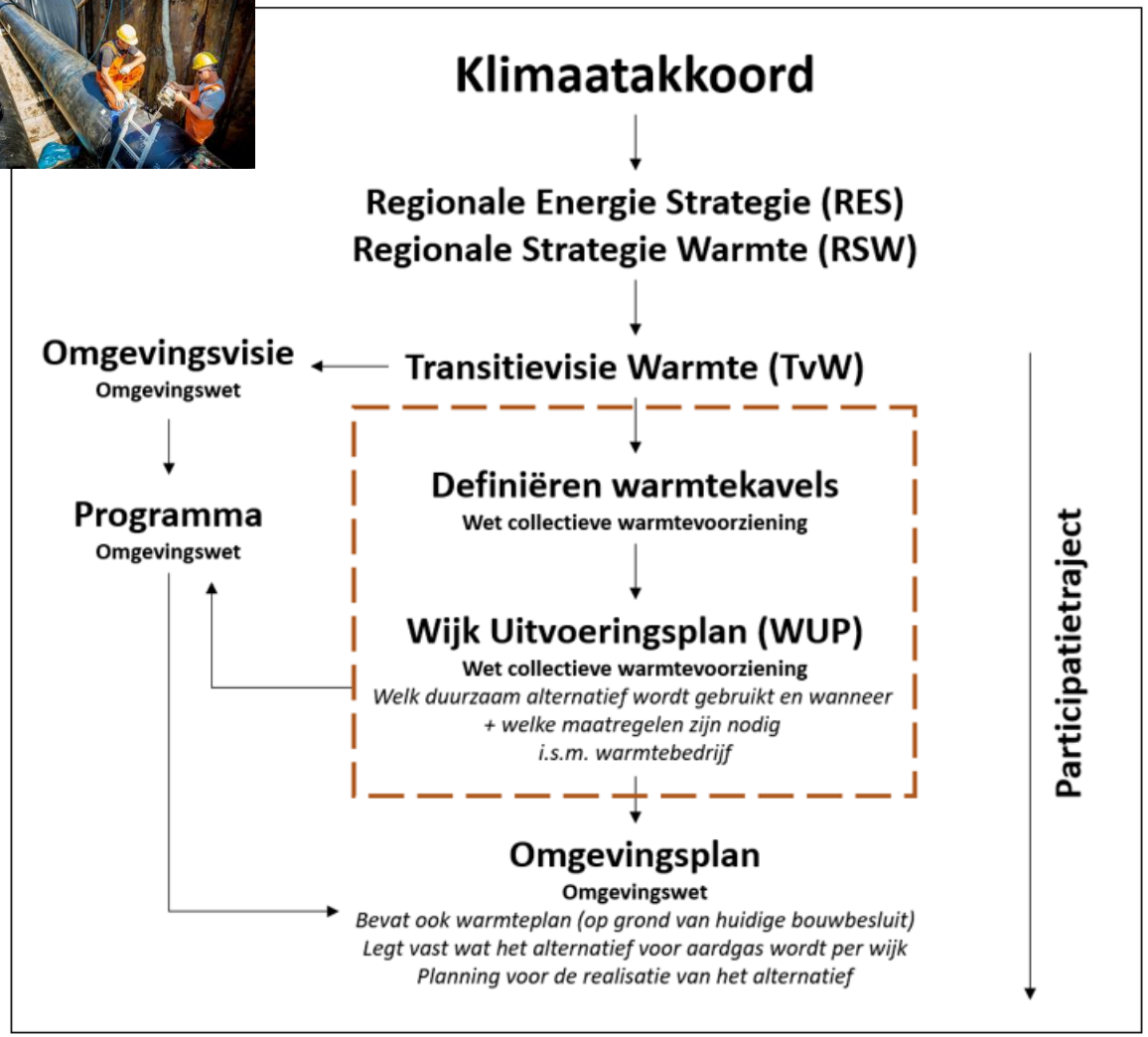

Informatieblad Transitievisie Warmte

Bodembeheer van de Toekomst
Bouwstenen voor het omgevingsplan

In het klimaatakkoord staat het volgende:

"In de transitievisie warmte legt de gemeenteraad een realistisch tijdspad vast waarop wijken van het aardgas gaan. Voor de wijken waarvan de transitie vóór 2030 gepland is, zijn ook de potentiële alternatieve energie infrastructuren (all electric, (type) warmtenet etc.) bekend."

- Uiterlijk 31 december 2021 moeten alle gemeenten een TVW hebben vastgesteld door de gemeenteraad. (actualisatie iedere vijf jaar)

Informatieblad Transitievisie Warmte

Bodembeheer van de Toekomst
Bouwstenen voor het omgevingsplan

Wat staat er in?

- Hoeveel **woningequivalenten** geïsoleerd en/of aardgasvrij worden gemaakt;
- Een analyse van **vraag en aanbod** van warmte en energie;
- Een inventarisatie welke **alternatieve, betaalbare, betrouwbare en duurzame energie infrastructuren** potentieel beschikbaar zijn (warmtenetten, all-electric, duurzaam gas);
- Een **planning** die beschrijft wanneer en in welke volgorde regio's of wijken van het aardgas af gaan;
- De (verdeling) van de kosten en **financieringsopties** per wijk;
- Een analyse van de verschillende **stakeholders**;
- De **impact** van de transitie op bewoners en de rol die zij spelen volgens de gemeente;
- De **condities en voorwaarden** waaronder het mogelijk is om de plannen uit te voeren

Wet collectieve warmtevoorziening (Warmtewet 2.0)

Bodembeheer van de Toekomst
Bouwstenen voor het omgevingsplan

- Opvolger warmtewet;
- Meer sturingsmogelijkheden per gemeente;
- Warmtekavels;
- Regels m.b.t. normen voor CO2 reductie;

Wijkuitvoeringsplan (WUP)

- Concrete uitwerking van de TvW voor een bepaalde wijk / woonblok;
- Verdiepingsslag van de TvW;
- Alleen van toepassing bij een collectief systeem van warmtenetten.

Informatieblad
Sturen op bodemenergie

- Overzicht van de manier waarop gemeenten onder de Omgevingswet kunnen sturen op bodemenergie

Informatieblad Samenloop vergunningaanvraag open bodemenergiesystemen

- Uitgangspunt Omgevingswet: 'decentraal, tenzij' dus de gemeente BG omgevingsvergunning
- Hoe is dit bij open bodemenergiesystemen geregeld?
- Bij een enkelvoudige aanvraag is de provincie BG
- Bij een meervoudige aanvraag gaat de bevoegdheid van de gemeente voor
- Provincie heeft recht van advies en instemming

Informatieblad
Registratie bodemenergiesystemen

- Vanaf 1 juli 2022 verplicht open en gesloten bodemenergiesystemen te registeren
- Basisregistratie Ondergrond Catalogus Grondwatergebruiksysteem (GUF) (broprogramma.github.io)

Juridische frames

- Overzicht van de bruidsschat regels en Bal regels voor gesloten bodemenergiesystemen
- Overzicht Bal regels voor open bodemenergiesystemen
- Mogelijkheden voor maatwerk aangegeven
- Toelichting op de bruidsschat en Bal regels
- Transponeringstabellen

Aantekeningenblad afwegingsruimte bodemenergie

- Een werkdocument waarin kan worden aangegeven of er in het omgevingsplan een decentrale aanpassing op de rijks- of bruidsschatregels nodig is.

Voorbeeldregels

- Toelichting op de varianten die mogelijk zijn voor het opnemen van regels

- Voorbeeldregels invulling mogelijkheden maatwerkregels op het Bal en van de mogelijkheden om af te wijken van de bruidsschat

Deel 2: Praktijkvragen en mentimeter

Wat verandert er voor bodemenergie? 3 highlights

- Milieubelastende activiteit
- Interferentiegebieden
- Bruidsschat gesloten systemen

- Bodemenergie: dit verandert er - Informatiepunt Leefomgeving (iplo.nl)

Milieubelastende activiteit

- Aanleg en gebruik gesloten en open bodemenergiesystemen
- Rijksregels in het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal)
- Inrichtingenbegrip verdwijnt > bedrijfstakoverstijgende activiteit

- Gesloten systemen: meldingsplicht + algemene regels (=gemeente)
- Open systemen: vergunningplicht + algemene regels (= provincie)

Algemene rijksregels: paragraaf 4.111 en 4.112 Bal

- Dezelfde set regels als in huidige regelgeving (WBBE)
- Registratieplicht en jaarlijks verstrekken gegevens
- Voorkomen negatieve interferentie
- Temperatuur grondwater
- Systeemeisen energie (afgestemd op aard en omvang, energiebalans)
- Energierendement
- Meetverplichting warmte en koude
- Buiten gebruikstelling
- Erkenningsplichtige werkzaamheden

- Nu voor open systemen instructieregels straks algemene regels naast vergunning; Nu voor gesloten systemen uitputtend geregeld straks meer maatwerk mogelijk.

- Meer maatwerk mogelijkheden

Maatwerkregels in omgevingsplan of -verordening

- **Gesloten bodemenergiesysteem**

Gemeente is bevoegd gezag voor maatwerkvoorschrift.

Maatwerkregels mogen gemeenten en provincies stellen.

Art 2.2 Ow: afstemming tussen overheden

- **Open bodemenergiesysteem**

Provincie is bevoegd gezag voor maatwerkvoorschrift.

Maatwerkregels mogen gemeenten en provincies stellen.

Art 2.2 Ow: afstemming tussen overheden

Maatwerkregels ≠ bruidsschat voor gesloten systemen

Hebben we onder de Ow nog interferentiegebieden nodig?

Bodembeheer van de Toekomst
Bouwstenen voor het omgevingsplan

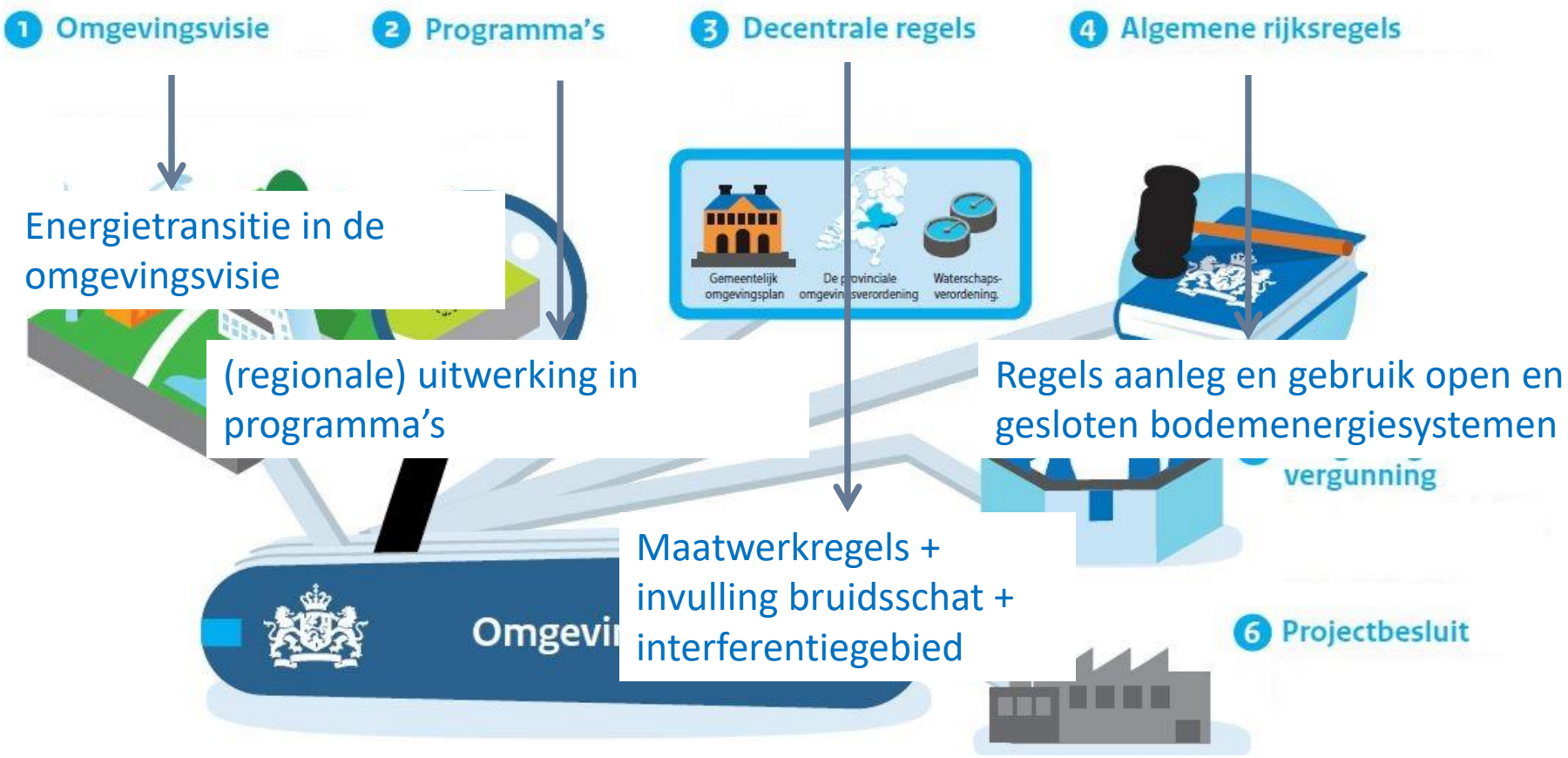

Energietransitie in de omgevingsvisie

(regionale) uitwerking in programma's

Maatwerkregels + invulling bruidsschat + interferentiegebied

Regels aanleg en gebruik open en gesloten bodemenergiesystemen

Bodemenergieplan/masterplan bodemenergie

was

- Uitwerking van beleid
- Interferentiegebied
- Beleidsregels

Informatieblad sturen op bodemenergie V2.2 (samendedieptein.nl)

Uitspraak 201906673/2/R1: Open norm in de planregels voldoende concreet en objectief begrenzen

wordt

- ‘programma’ bodemenergie
- Regels in omgevingsplan

- vergunningplicht + beoordelingsregel

(al dan niet gekoppeld aan beleidsregels)

- Algemene maatwerkregels

Interferentiegebied

Nu:

- In gemeentelijke verordening interferentiegebied aangewezen
- Enige rechtsgevolg aanwijzen interferentiegebied is vergunningplicht gesloten systemen (OBM).
- Beleidsregels gekoppeld aan OBM

Straks:

- Gemeentelijke verordening waarin interferentiegebied is aangewezen **moet** worden omgezet naar omgevingsplan (uiterlijk 2029).
- Hoe: als aanwijzinggebied (H4) of als werkingsgebied gekoppeld aan de regels (H5)
- Bruidsschatregels gesloten systemen omzetten naar nieuw deel omgevingsplan (uiterlijk 2029)
- Beleidsregels (gekoppeld aan de OBM): check grondslagen en stel opnieuw vast of verwerk in een beoordelingsregel of algemene regel

Bruidsschat gesloten systemen

- Met de komst van de Ow vervalt de OBM constructie
- Om vacuüm te voorkomen zijn huidige regels als bruidsschat opgenomen

- Bruidsschat bestaat uit:
- Vergunningplicht (> 70 kW en binnen aangewezen interferentiegebied)
- Indieningsverseisten
- Beoordelingsregels vergunning (doelmatig gebruik bodemenergie en geen interferentie)

- Overnemen, aanpassen of schrappen
- In omgevingsplan wel/niet vergunningssystematiek opnemen (binnenplanse omgevingsplanactiviteit OPA)
- Regels uit het Bal gelden altijd

Bruidsschat gesloten systemen omzetten

Bodembeheer van de Toekomst
Bouwstenen voor het omgevingsplan

Stel jezelf de vragen:

- Heb ik actief beleid mbt bodemenergie?
- Wil ik wel of geen vergunningplicht voor grote gesloten systemen?
- Heb ik interferentiegebieden aangewezen? Heb ik specifiek beleid of beleidsregels voor die interferentiegebieden?
- Wil ik alleen vergunningplicht voor gesloten systemen binnen het aangewezen gebied of in de hele gemeente?

Opties omzetten bruidsschat

a) Melding voor alle gesloten systeem (zowel groot als klein) + algemene rijksregels
b) Vergunning voor alle grote systemen binnen de gemeente
c) Vergunning voor alle gesloten systemen binnen aangewezen gebied (zowel groot als klein)

- Staalkaart bodemenergie: voorbeeldregels

Menticode: 6812 9274

Wrap up

Doorkijk – vervolg 2022

- Producten: evaluatie en afronding
- Vervolg fase 3: regionale verdieping
  - Aan de slag met regio's die al begonnen zijn
  - Ondersteuning en verdieping bij concrete vraagstukken
- Meer info en een enquête volgen via website en nieuwsbrief

- Heeft u al concrete stappen gezet om dit onderwerp in het omgevingsplan te regelen? En heeft u verdiepende vragen en/of wilt u ervaringen delen? Meld u dan!

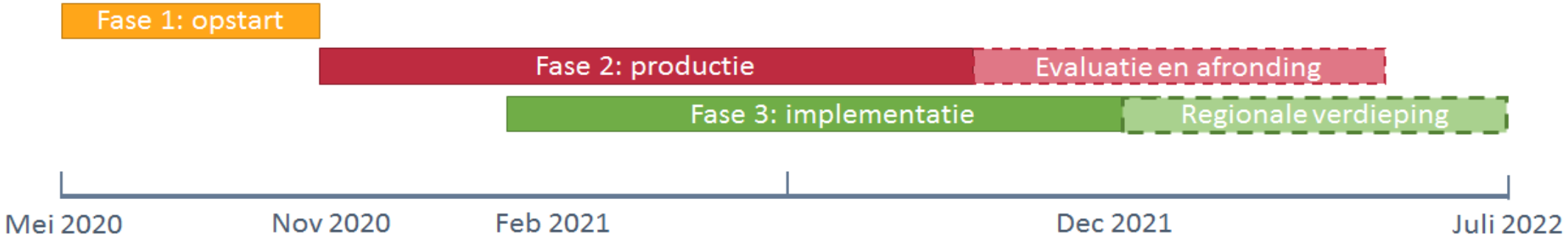

Meer info?

www.samendedieptein.nl/bodembeheer-van-de-toekomst

→Schrijf je in voor onze nieuwsbrief!

Andere webinars:

- Zeer zorgwekkende stoffen: 30 November, 9.00 – 10.30
- Vitale bodem: 30 November, 10.30 – 12.00
- Voormalige stortplaatsen: 30 November, 13.00 – 14.30
- Klimaatadaptatie: 30 November, 15.00 – 16.30
- Ondergrondse functies: 7 December, 10.30 – 12.00
- Aanvullingsbesluit: 7 December, 13.00 – 16.00

→ Meld je aan via bodembeheervdtoekomst@samendedieptein.nl